

EU-NYTT/ INFO FRÅN KEMI

Nu kommer Reach – vad måste göras?

Genom förordningen får industrin ett tydligare ansvar för att undersöka kemiska ämnens hälso- och miljöfarlighet. Industrin skall ansvara för nödvändiga riskbedömningar samt redovisa hur ämnena kan hanteras säkert.

Den nya kemikalieförordningen ersätter 40 befintliga EG-rättsakter på området och blir en gemensam och direkt gällande lagstiftning för alla medlemsstater. Den omfattande förordningstexten består av 141 artiklar i 15 avdelningar samt 17 bilagor. Principen är att tillverkare, importörer och nedströmsanvändare bär ansvaret för att de ämnen som de tillverkar, släpper ut på marknaden eller använder inte har några skadliga hälso- och miljöeffekter. För vissa ämnen med särskilt farliga egenskaper införs ett nytt system för tillstånds- prövning. I en promemoria beskriver KemI behovet av svensk lagstiftning när Reach träder ikraft. Regeringen har också beslutat att knyta ett särskilt Reach-råd till KemI. Rådets uppgifter är att skapa information och samverkan mellan näringsliv, myndigheter och andra kring genomförandet av Reach. Läs mer på:

http://www.kemi.se/templates/News_4663.aspx

Reach-upplysning öppnad

Från och med 2007-04-17 ska man kunna ringa 08-519 41 345 om man vill veta något om EUs nya kemikalielagstiftning Reach.

Det är KemI:s nya Reach-upplysning, som har öppet på vardagar klockan 09:00–12:00. Nästan alla som på något sätt kommer i kontakt med kemikalier i sin verksamhet berörs direkt eller indirekt av den nya kemikalielagstiftningen. Därför satsar KemI nu resurser på att ge råd och stöd via en särskild Reach-telefon som bemannas varje vardag. Servicetelefonen är främst till för att företag i Sverige ska få stöd angående det ansvar och de skyldigheter som följer av den nya Reach-förordningen.

Samtidigt öppnar KemI en särskild e-postlåda för Reach-frågor.

Länk till Reach-upplysningens kontaktsida:

http://www.kemi.se/templates/FAQFormPage_4833.aspx

EU begär kartläggning av giftleksaker

Samtliga EU-länders konsumentverk har fått uppdrag att kartlägga sina respektive leksaksmarknader. Resultaten av kontrollerna ska ha rapporterats in till EU senast den 30 september.

Larmen gäller inte bara leksaker, utan också till exempel giftig kattmat, tandkräm med antifrostmedel och pyjamasar med antimögelmedel. Både i Europa och USA kommer nu krav på skärpt importkontroll av varor från China.

Europeiska unionen vill också ha bort leksaker med inbyggda magneter. De sitter för löst och i USA har det inträffat olycksfall där barn svält dem och magneterna har fränt sönder magsäcken. Larm har också gällt kinesisk tandkräm med höga halter av antifrostmedel.

Det svenska läkemedelsverket har sedan några veckor tillbaka granskat den svenska marknaden och meddelat att man hittills inte hittat någon sådan tandkräm. Enligt EU:s regler är det varje medlemslands skyldighet att regelbundet kontrollera att produkter i handeln lever upp till EU-kraven men lagen efterlevs dåligt och därför fungerar den så kallade CE-märkningen i praktiken inte. Enligt konsumentrepresentanter är det meningslöst bl a därför att det i praktiken är fabrikanterna själva som intygar att produkten lever upp till EU-kraven.
Källa: SVT Nyheter, 2007-08-30.

Regeringen vill ha skärpta EU-krav för kosmetika

Kommissionen förbereder en översyn av kosmetikadirektivet, som på EU-nivå reglerar kraven på kosmetiska produkter och hygienprodukter.

För att skärpa miljökraven för dessa produkter har tre svenska ministrar sänt ett brev till kommissionen. Ett förslag till nytt regelverk kommer att utarbetas av kommissionen under hösten 2007. Syftet med översynen är att förenkla regelverket och skärpa säkerhetskraven för produkterna.

I dagsläget finns inga miljökrav för kosmetiska produkter och hygienprodukter och dessa produktgrupper är även undantagna miljö- och hälsokraven i EU:s nya kemikalielagstiftning Reach. Det generella informationskravet för kemiska ämnens egenskaper är därför undantaget för kosmetiska produkter, vilket betyder att en kosmetikaleverantör inte kan välja bort de produkter som innehåller farliga kemikalier.

I den konsekvensanalys som kommissionen har gjort, står att miljöriskerna för kosmetiska produkter tas omhand av Reach. De svenska ministrarna vill även att kommissionen gör en bredare analys kring vilka effekter Reach kommer att innebära för kosmetiska produkter.

Källa:

<http://www.regeringen.se/content/1/c6/08/57/75/1c7dfc6e.PDF>

Kontakt: Marit Ragnarsson, politiskt sakkunnig hos miljöministern, 070-334 10 65 eller Daniel Paska, departementssekreterare, 08-405 19 61 070-530 68 68.

SKÅNENYTT

Projektläge- Göran Jansson informerar

Inom Miljösamverkan Skåne, www.miljosamverkanskane.se pågår bland annat uppföljning av delprojektet Utfasning av farliga ämnen samt förberedelser till framtida delprojekten om Kemikaliekontroll enligt Reach och om Tillsyn av golfbanor.

Uppföljning av delprojektet Utfasning av särskilt farliga ämnen har påbörjats våren 2007 och syftar till att få igång arbetet med identifiering av utfasnings- och riskminsknings-

ämnen i den egna kommunen mot bakgrund av den inventering som har genomförts av Skånes kommuner under år 2006. Under hösten 2007 kommer arbetsgruppen att presentera en vägledning för fortsatt arbete med inventeringsunderlaget. Ordförande i projektgruppen är Fredrik Andreasson, Länsstyrelsen, fredrik.andreasson@m.lst.se

Den 10 januari 2007 tog styrgruppen vid Miljösamverkan Skåne ett beslut om att delprojektförslag 1: **Kemikaliekontroll enligt Reach och miljömyndens tillsynsansvar** skall genomföras inom ramen för Delmål 4 (nationellt mål): Fortlöpande minskning av hälso- och miljöriskerna med kemikalier och VP 2008-2009. För närvarande efterlyses anmälningar till arbetsgruppen som avser att ha sitt första möte i december 2007. Implementeringen av Reach är tänkt att ske successivt. KemI kommer den 8/11 2007, i samarbete med Tillsyns- och föreskriftsrådet (ToFR), Länsstyrelsen i Skåne län och Miljösamverkan Skåne, att ordna ett seminarium för bland annat miljöinspektörer och miljöåklagare. Program: http://www.tofr.info/pagang/reach/inbjudan_REACH_malmo.pdf och anmälningsblankett: http://svalan.naturvardsverket.se/fest/gks_anmalan.asp?pubCode=MED0LJZEVZX68HVX5A8R finns på KemI:s hemsida. Sista anmälningsdag – 22 oktober 2007.

Projektet **Tillsyn av golfbanor** kommer att omfatta frågor som rör både miljöskydd och kemikaliehantering. Användning av bekämpningsmedel, dess förvaring och tillämpning av produktvalsprincipen ingår i det planerade projektet.

BESLUT AV INTRESSE

Fabriker måste kunna kemi – trots Reach

Naturvårdsverket vidhåller att Akzo Nobel Functional. Chemicals AB måste dokumentera hälso- och miljöriskerna med kemikalier vid anläggningarna i Stenungsund.

Frågan är ett tvisteämne vid MÖD, som behandlar företagets ansökan om tillstånd att öka produktionen. Naturvårdsverket vill att tillståndet ska kombineras med ett villkor att företaget måste dokumentera hälso- och miljöriskerna med användningen av råvaror och

insatskemikalier – hur nedbrytbara och giftiga ämnena är och hur de ansamlas i näringskedjan. Ingredienser som det saknas dokumentation för ska inte få användas efter den 1 januari 2009, anser verket. Enligt Naturvårdsverket kommer inte EU:s nya kemikalielagstiftning Reach att minska kravet på att bolaget dokumenterar riskerna. Tillverkare och importörer får ansvaret för att bedöma kemiska produkters inneboende egenskaper. Men de kan inte ansvara för att bedöma riskerna med användningen på en viss plats. Bolagets argument att ”domens rättskraft” inskränks av ett sådant krav håller inte heller, menar NV. Verksamhetsutövaren ska själv visa om en åtgärd inte är miljömässigt motiverad eller orimligt betungande. Men bolaget har inte lämnat in någon utredning om miljönytta eller förväntade kostnader. Enligt verket är det inte heller fråga om direkt eller indirekt handels hinder, eftersom det inte finns någon egentlig koppling mellan kraven i villkoret och importen av kemikalier till Sverige. Om inte riskerna dokumenteras medför det oacceptabla risker för människors hälsa och miljön, menar NV, och påpekar att det finns möjlighet för tillsynsmyndigheterna att göra undantag i enskilda fall om det skulle finnas särskilda problem med att uppfylla villkoren.

Källa: Yttrande med NV:s dnr: 612-4233-06
Rm. Mål nr M 4317-06 vid Svea Hovrätt.

ÖVRIGT

Tungmetaller gör ogräsmedel svårnedbrytbara

Glyfosat som finns i många ogräsmedel är normalt lättnedbrytbart i naturen. Men om tungmetaller och mineraler finns närvarande kan glyfosat bilda svårnedbrytbara föreningar och hamna på fel ställen.

Glyfosat är det aktiva ämnet i många kommersiella ogräsmedel, till exempel Roundup. Under vissa omständigheter har det visat sig att glyfosat kan spridas med vattenströmmar och även röra sig genom marken ned till grundvattnet. Caroline Jonsson, Umeå universitet, visar i avhandlingen "Modeling of glyphosate and metal-glyphosate speciation in solution and at solution-mineral interfaces" hur tungmetaller och mineraler påverkar hur glyfosat sprids och bryts ned. Glyfosat bildar nämligen kemiska föreningar med tungmetaller i vattenlösningar och kan på så sätt bli mer svårnedbrytbart. Både glyfosat och föreningar mellan metall och glyfosat kan dessutom adsorbera till mineral-

partiklar. Resultaten tyder på att glyfosat binder starkt till mineralytor i såväl sura som basiska miljöer. Ju mer basisk miljön är desto mindre benägenhet har glyfosat att fastna på en mineralyta. Finns det däremot positivt laddade metaller närvarande är det enklare för glyfosat att fastna på mineralytan, eftersom glyfosat då binds tillsammans med metallen till ytan.

Källa: Pressmeddelande Umeå Universitet
2007-04-16

Miljögifter funna i impregneringsmedel

Naturskyddsföreningen har i analyser hittat fluorerade miljögifter i sprayflaskor med impregneringsmedel. 11 av 13 testade produkterna innehåller miljögifter.

De testade produkterna används för att göra skor, barnoveraller och fritidskläder m.m. vattenskyddade. Sedan metoder de senaste åren utvecklats för att analysera fluorerade miljögifter, har det strömmat in nya forskningsrapporter om fynd i människor och djur. Giftet kan idag hittas i isbjörnar, sälar och nyfödda barn. Redan små mängder har visat sig ge mycket skadliga effekter på fortplantning, cellfunktioner och hormonsystem. De halter som hittats i vilda djur ligger nära halter som i laboratorieförsök gett skadliga effekter. De fluorerade miljögifterna bryts i stort sett inte ner i naturen och bör placeras i samma klass som de tidigare förbjudna PCB och DDT.

På förpackningarna finns ingen information om att de fluorerade miljögifterna ingår i produkterna. Sprayflaskorna säljs till konsumenter som vill vattenskydda kläder och skor. Väldigt vanligt är att de används av barnfamiljer för att skydda overaller, jackor och byxor samt andra fritidskläder. Eftersom dessa produkter sprayas, sprids de direkt i miljön vid användningen. Ett av de fluorerade miljögifterna, PFOS, håller på att fasas ut. Inom EU träder ett förbud ikraft under andra halvan av 2008. Källa: SNF Nyheter, 2007-05-21. Foto: Sara Örberg-Huss

Nya, ändrade bestämmelser inom kemikalieområdet

SFS 2009:19 (Ny)

[Förordning \(2007:19\) om PCB m.m.](#)

KIFS 2007:6

[Föreskrifter om ändring i Kemikalieinspektionens föreskrifter \(KIFS 1998:8\) om kemiska produkter och biotekniska organismer. \(PDF, 526 kB\).](#)

Ändring: 10 kap. 10, 14, 18, 18 f, 18 h och 25 §§, ny 10 kap. 18 i §, ändr. bilagorna 5, 6, 8, 9, 11 och 14.

KIFS 2007:5

[Föreskrifter om ändring i Kemikalieinspektionens föreskrifter \(KIFS 2005:7\) om klassificering och märkning av kemiska produkter. \(PDF, 122 kB\)](#)

Ändring: bilaga 4.

KIFS 2007:4

[Föreskrifter om ändring i Kemikalieinspektionens föreskrifter \(KIFS 1998:8\) om kemiska produkter och biotekniska organismer. \(PDF, 124 kB\)](#)

Ändring: 4 kap. 2-6 §§, bilaga 10, 1 kap. 1 §, 4 kap. 1 §, 15 kap. 1 §, 16 kap. 1 §.

KIFS 2007:3 (OBS! omtryck)

[Föreskrifter om ändring i Kemikalieinspektionens föreskrifter \(KIFS 1998:8\) om kemiska produkter och biotekniska organismer. \(PDF, 2 Mb\).](#)

Ändring: 1 kap. 1 §, 6 kap. 6 §, bilaga 8, 9, 10, 14 och 16.

Nyckelord: förhandsanmälan av nya ämnen, verksamma ämnen i bekämpningsmedel, saluförbud och användningsförbud för bekämpningsmedel, sammanställning av säkerhetsdatablad, utvidgade användningsområden för godkända växtskyddsmedel, märkning av växtskyddsmedel.

KIFS 2007:2

[Föreskrifter om ändring i Kemikalieinspektionens föreskrifter \(KIFS 1998:8\) om kemiska produkter och biotekniska organismer. \(PDF, 32 kB\).](#)

Ändring: 10 kap. 15 § (ämnen som tilldelats anmärkningen "ε".)

KIFS 2007:1

[Föreskrifter om ändring i Kemikalieinspektionens föreskrifter \(KIFS 2005:5\) med EG-harmoniserad bindande klassificering och märkning \(Klassificeringslistan\). \(PDF, 131 kB\).](#)

Ändring: del A och B.

[Förteckning över Kemikalieinspektionens föreskrifter den 1 februari 2007 \(PDF, 197 kB\).](#)

Lästips!

Miljö kvalitetsmålen och rättstillämpningen

I december 2006 arrangerade Miljömålsrådet ett seminarium om miljö kvalitetsmålen roll i rättstillämpningen. Under seminariet föreläste Anders Bengtsson, rådmann vid miljödomstolen i Växjö och Staffan Westerlund, professor i miljö rätt vid Uppsala universitet. Seminariet avslutades med en allmän diskussion. Läs även SGU:s rapport "Beaktar miljö domstolarna miljö kvalitetsmålen?" på www.miljomal.nu/las_mer/rapporter/myndighet_er/sgu_miljodomstol.pdf

Ny webbplats hjälp mot kemikalieolyckor

En ny svensk webbplats ska hjälpa kommunerna att följa Sevesolagstiftningen, lagarna mot allvarliga kemikalieolyckor.

EU:s Sevesodirektiv togs fram efter den allvarliga kemikalieolyckan i italienska staden Seveso 1976. En fabrik som tillverkade bekämpningsmedel släppte ut stora mängder tetraklordibenso-paradioxin, TCDD. 2000 människor fick behandlas för dioxinförgiftning. Direktivet ska förebygga och begränsa följderna av allvarliga olyckor inom kemiindustrin. Det skrevs in i den svenska lagstiftningen 1999. Trots att det gått åtta år saknar fortfarande 37 av Sveriges kommuner räddningsplaner för totalt 58 av de företag som hanterar farliga ämnen, enligt Räddningsverket. Den nya webbplatsen ska underlätta för kommunerna och andra berörda att följa lagen. **Läs mer:** <http://www.seveso.se>

Rapport om hur farliga kemikalier kan skada barn

Föräldrar vet för lite om vilka kemikalier som kan vara farliga för barn, och var de kemikalierna finns. I en ny rapport till regeringen har KemI lämnat förslag om hur riskerna kan bli mindre. KemI efterlyser bland annat högre krav på industrierna att informera om vilka kemikalier som finns i deras produkter. "Varor som är avsedda för barn ska inte innehålla farliga ämnen. Om de gör det måste det stå på produkten", säger KemI:s generaldirektör Ethel Forsberg.

Rapporten "Barn och kemiska hälsorisker - förslag till åtgärder" finns att ladda ned på: http://www.kemi.se/templates/News_4734.aspx Svenska Dagbladet (070312)

Lättare att spåra kemikalieutsläpp

Nu kan du söka på fastighetsbeteckning och organisationsnummer i det svenska registret för att hitta utsläpp av kemikalier.

I Kemikalieutsläppsregistret, KUR, kan man till exempel titta på vilka kemiska substanser ett företag i grannskapet släpper ut. Eller kontrollera vilka företag som släpper ut en viss substans. Möjligheten att söka på fastighetsbeteckning och organisationsnummer ska utvecklas ännu mer i samband med en uppdatering av KUR. Enligt Ingrid Ededahl på NV ska verktyget framåt slutet av året både bli lättare att använda och kompletteras med mer data.

Kontakt: Ingrid Ededahl, 08 698 15 27,

ingrid.ededahl@naturvardsverket.se,

Källa: <http://www.naturvardsverket.se/kur>

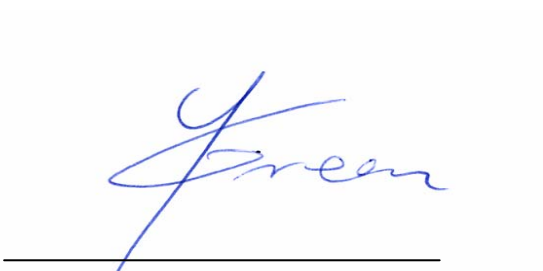
Förslag till ny EG-förordning om klassificering, märkning och förpackning av kemiska ämnen och beredningar

Den 27 juni 2007 antog Europeiska kommissionen ett förslag till ny förordning om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och beredningar i EU. Förslaget är baserat på det globalt harmoniserade systemet för klassificering och märkning av kemikalier (GHS). Förslaget antogs efter en lång tids interna arbete i kommissionen, framför allt i dess rättstjänst. Det portugisiska ordförandeskapet presenterade förslaget på ett informationsmöte den 2 juli.

Medlemsstaterna inbjöds till att diskutera generella frågor kring förslaget vid ett andra möte den 19 juli. Europaparlamentet och rådet kommer till hösten att påbörja sin handläggning av förslaget enligt medbeslutandeförfarandet. Läs mer om förslaget på kommissionens webbplats.

http://ec.europa.eu/enterprise/reach/ghs_en.htm

Delar av förslaget (motivering och rättsakten) finns översatta till svenska: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/sv/com/2007/com2007_0355sv01_01.pdf

Jolanta Green, Miljöavdelningen,
Sektionen för miljöskydd-industri.

